



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Religiosos, omnia prædicta bona suscepisse, vt Dominus sit Deus eorum,
ipsi autem populus Dei. Cap. xxxj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

ctum puritatis, non trigefimum, nec sexagesimum, sed centenarium emittunt. Deinde erupit radix eorū Libani, dū humilitatis, & abiectionis propriae radices in ima demergunt, quo tāquā arbores proceræ in gloriam maiorem confurgant. Postquam autem in humilitate radicati, & fundati sunt, extenduntur à mari vsq; ad mare vniuersos orbis tractus peragrantes, vt tāquā Angeli veloces missi ad gentē conuulsam & dilaceratam,] ei Euāgelij lamen annuntient. Neq; est inutilis ista profectio, quoniam instar oliuæ fructus misericordiae ferunt, & instar thuris (quod Deo in sacrificiū offertur) Deū ipsū redolent, & odore virtutū, nō minus, quā verbis, & doctrina alios ad bonam frugem inuitāt. Hoc non tā auribus percipimus, quā oculis ipsis videmus. Conuertuntur enim sedētes sub vmbra eorū: Nam illi, qui sub religiosorum protectione sedēt, & ipsorū exēplis instruantur, & doctrina educātur, à tenebris ad lumen transeunt, si infideles sint, & si fideles, à peccatorum fœcibus ad virtutum decorem transferuntur. Non autē mirū est, quod ista religiosi faciāt, viuūt enim tritico:] non mandunt, sicut mundani, herbas, & arborum cortices, nec radix iuniperorum est cibus eorum: quia res inuiles respiciunt, quæ sustentare non possunt; sed reficiuntur pane caelesti, meditatione legis Dei, & cōsideratione diuinorū, qua pasti, & saginati ad magnos labores aggrediendos roborantur. Hinc germinant quasi vinea, quia ex ea vera vite, quæ dixit: Ego sū vitis, vos palmites,] succū trahentes; quid mirū si tāquam generosa vinea suauissimos fructus mensæ Domini dignos emittant? Qui ita viuūt, ita in salutē fratrum incubūt, ita in Ecclesia fructificant, digni profectō sunt, vt sit memoriale eorū sicut vinū Libani. Si n. hoc vinū omnū erat generosissimū, & præ ceteris magno pretio, & æstimatione habitū, similiter isti Deo, & vtilitati proximorū consecratū aliis, qui, aut sua querunt, aut Deū cum suis querunt, merito in aliorum animis præponūtur.

Vtilitas ergo religiosorū eos honorabiles facit. Auget autē hanc amplitudinis causā, quod ex vtilitate, quā Ecclesiæ afferūt, tantum abest ipsos honorem ambire, quod potius ipsum omnimodē fugiūt, atq; contēnunt. Hoc discūt in ipso religionis tyrocinio, hoc lacte educātur, hac doctrina caelesti imbuuntur, vt velint nesciri, amēt contēni, diligāt (nulla tamē data occasione contēptus, quæ vitii, aut peccatū est) pro nihilo reputari. Hæc sapientia, quā mūdus ignorat, animis eorū infixa, & alta mēte reposita, in dies adolescit, & tanta notitia vilitatis mūdane perficitur, vt verē dicātur, & sint vniuersæ mūdane gloriæ contēptores: Gloriam autē (inquit Chrysostr. 39. ad populū) aliter assequi nō licet, nisi gloriā fugiēdo. Nam donec quidem eam sectamur, nos fugit, cum autem eam fugimus, nos ipsa sequitur. Si vis esse gloriosus, noli gloriā concupiscere; si vis esse sublimis, ne te sublimem facias. Et alioquin quidem honores non querentem, omnes honorāt: ambientē verō, aspernantur. Si igitur illi gloriā humanā non querunt, honores sæculi fugiūt, laudes ab imperito vulgo profectas aspernātur; illud Pauli opere præstantes: Neq; enim aliquādo fuimus in sermone adulationis, sicut scitis, neq; in occasione auaritiæ, Deus testis est; nec querētes ab hominibus gloriā, neq; à vobis, neque ab aliis] Equū est, vt honor ipse illos querat, ipsos ambiat, & amplectatur, tāquā homines, in quibus ipse honor amplitudinē, & honorē acquirit. Et æquū est etiā, o anima religiosa, vt nomē tuū ingressū sit in gētes propter speciem tuā: quia nihil speciosius, & nihil honore digni⁹ excogitari potest ea anima, quæ cū multa quotidie præstet, honore dignif-

suma, omnem tamen gloriā, & honorem aduerfatur, vt ei placeat, cui se probauit. Hæc, quæ diximus, sūt eximia quædā beneficia Dei, quæ in nos religiosos benignissimē contulit, neq; eorum præstantiam, ac magnitudinem obliuioni tradi permittit. Ait enim quotidie nobis Deus, quod olim Moyses inculcauit Iſtaelitis: Mementote diei huius, in qua egressi estis de Agypto, & de domo seruitutis, quoniā in manu forti eduxit vos Dominus.] Eduxit vtique nos, & in terram hanc caelestem introduxit, vt non quasi vilia mācipia, sed more hominū ingenuorū vitā agamus.

Religiosos omnia prædicta bona suscepisse, vt Dominus sit Deus eorum, ipsi autem populus Dei.

CAPVT XXXI.

Atis superq; in paucis verbis Beati Ezechielis lusimus, & non sine vtilitate per mysticos eius sensus expatiati sumus. Tēpus ergo est, vt receptui canamus, & quod tendat hæc tam proluxa bonorum nostrorum cōmemoratio, stylus noster persequatur. Et inquiramus à nobismetipsis, quā ob causam pius ac benignus Dominus nos à tantis calamitatibus, ac miseriis sæculi exemit? Quare nos in domum suam, in amēnissimū paradysum, in locū quietis, & pacis, scilicet in statū religiosum vocauit? Quare in tā amplissimā dignitate extulit? Tantis beneficiis, & muneribus cumulauit? Et à fluctibus sæui maris eductos, in portū, & arcem tantæ securitatis & tranquillitatis euexit? An fecit hoc Dominus, vt otio & fœcordia torperemus, & tamquam nonnulli nobiles, qui aliorū labore sustentant, in vanis occupationibus tēpus infumeremus? An fecit, vt vitam cōmodis plenam, & rebus ad vsum necessariis abudē refertam haberemus? An fecit, ne curas, ac sollicitudines mundi sentiremus, quæ in domos nobilium, & palatia regum, & imperatorum irruunt, & neminē, licet illustrem, licet diuitem nō molestant? Quis hoc credat? Deum nimirū nihil aliud in tantis impensis spiritalibus nobiscū factis, in tanta beneficiorum copia nisi nostrū temporale commodum quaesuisse? Quis credat, eū, qui humanum animum sui capacē condidit, & in beatitudinis adeptionem destinauit, quosdam homines tātis beneficiis muneribūsq; donasse vt vitam ignauam, & inertem ducerent, & sine vlla vtilitate in suū finem ordinata transigerent? Quare ergo Dominus nos in aulicos suæ regalis domus elegit, & tā ingentibus bonis affectit? Inquiramus hoc, ex pēdamus, perferemur, res enim tantū momenti est, vt ex eius cognitione tota nostra salus, nō temporalis quidē, sed æterna depēdeat. Quod si id per nos ipsos examinare nequimus, interrogemus Dominum, suppliciter oremus eum, vt nobis arcana suæ mentis aperiat, vt dicat ipse, qui tāta fecit animæ nostræ, dicat, in quā, quare fecerit, & quæ sibi finem in tāta munerum, ac donorū mole præfixerit. Ego sum Dominus (inquit) qui eduxi vos de terra Agypti, vt esē vobis in Deū, Sācti eritis quia ego sanctus sum.] Hic scopus est (& Deus ipse testatur) propter quē nos à sæculo eripuit, ad religionem admisit, & tam ingentibus est beneficiis prosequutus. A quānam Agypto nos Dominus eduxit? Nisi à sæculo, in quo dum vitam egimus, principi tenebrarum inferuebamus, cuius importabilis dominatio vincōs nos, oppressosque tenebat. Agyptus enim (vt ait sanctus Cyrillus) tenebrosa quædam regio interpretatur, & pro cōditione præsentis sæculi, atque statu, in quo magna profectō

2. ad Tim
cap. 4.Exod. 13.
3.Iſaia 18.
2.

Iob. 30. 4.

Ioan. 15.
5.Chrysostr.
39. ad
populū.1. Thessal.
2. 5.Leuit. 11.
45.

Cyrill.

premirur feruitute, spiritualiter capitur. Non enim Deo dediti sumus, sed immani tyrano principi huius sæculi seruiamus, & quasi sæculum lucum voluptates carnis peruoluimus, vnde nulla merces labori, sed supplicia, & labores retribuuntur. Ab hac Aegypto spirituali liberavit nos Dominus (sine vlla mensura gratiæ illi referatur) in manu potèti, in brachio excelso, in signis atque portentis, diabolum prosterrens, peccata nos persequètia in sui sanguinis mare demergens, bonorum operum vestimenta conferuans, cœlesti pane sanctæ orationis animæ vitâ sustentans, conspectu serpentis ænei, hoc est, crucifixi, sanas, & tandè columnâ nubis splendètis per diem, & ignis flammatis per noctem, hoc est, protectione sua, per desertum multarum difficultatum, in terram promissam, in locum nos quietis ac pacis deducens.

Hoc autem ingenti beneficio, quod tam immèsa beneficia cõplectitur, cum lauit nos Dominus verè misericordiarum Pater, nõ quidem ob alium finem, nisi vt ipsum haberemus in Deum. Vt scilicet eũ iugiter cogitemus, eius consortium cupiamus, & solis diuinis obsequiis inhæretes, ipsius honorem, & gloriam affectemus. Illi Dominum habet in Deum, qui diuitias non colunt, voluptates non venerantur, honores, & mundanas dignitates non obseruant, sed creatorem suũ sincero corde quærentes, & virtutes, tota auaritate sectantes, testatur faciunt, Deum se in partem atque hæreditatem elegisse. Illi Dominũ habet in Deũ, qui ita se illi exhibent, quemadmodũ Dei natura atq; munus, quo erga nos fugitur, poscit.

Si enim (vt Dionysius Areopagita ait) Deus dicitur, quod prospiciat cuncta prouidètia, bonitateq; mirabili, & circũstantia currat, cunctaq; cõtineat, & se omnia repleat, atq; vniuersa trãscèdat, quæ prouidètia illius vtiuntur. Hi erga creatorem suum se habet, vt deest, qui eam mentis puritate sectantur, quæ possit oculis diuinis obici, de quibus scriptũ est: Mũdi sunt oculi tui, ne videas, hoc est, ne approbes malũ, & respicere ad iniquitatem non poteris. Qui ita in diuinũ obsequium feruore, & animi cõtentione currũt, sicut ipse Dominus in ipsorum præsidium, iuamèq; festinat, qui ita eum fidelitate, & mandatorũ obseruatiã cõplectũtur, sicut sentiũt se ab ipsius maiestate, ac potentia contineri, qui diuinis inspirationibus, & sanctis desiderijs se repleri sinũt, neq; ea mundanis curis, & appetitũ propriarũ commoditatum impediũt, & qui probè scientes Dominũ omnia gubernare, & iustos impensè diligere, se ipsos, & omnia sua cũ verissima subiectione diuinæ prouidentiæ committũt.

Illi Dominũ habent in Deũ, qui nihil præter ipsum cupientes, & nullam rem creatam, nisi quatenus ad Deum ducit, amantes, in eo solo omnes affectus, desideriaque constituunt. Nam si Deus est vniuersorũ bonorum summa, omnĩũ honorum, opum, voluptatumque compendium, illis profectò Dominus est in Deũ, qui in tanta maiestate omnia necessaria collocata esse putant, & præter eam nihil sibi possidendũ inquirunt. Qui eum habentes, ipsiusq; amicitia perfruètes, licet omnia creata desint, eximio honore affectos, amplissimis opibus ditatos, & se maximis voluptatibus repletos existimãt. Illi tandem Dominum habet in Deum, qui sancti esse conatur, sicut & ipse sanctus est, & per mädatorum obseruationem, Deo similes fiunt, & in mētibus propriis diuinam similitudinem exprimunt. Hoc autem ista salutari præceptione significasse Dominũ testatur his verbis Chryostomus. Quid est, sancti estote, nisi præcepta mea implere, voluntatem meam facite, in viis meis ambulate? Et addit: Cũ ista feceritis, sanctificatur Pater noster, qui in cœlis est. Hac oratione deno-

tans, homines cũ propriam sanctitatem exquirunt, tunc operibus, Dei sanctificatione postulare. Neque enim ille, qui summè sanctus est, & omnis origo sanctitatis, in se ipso sanctitatem auget, sed nos puro corde, conscientia munda, & studiosis operibus sanctificat, & suam in creaturis ad diuinam imaginem factis, sanctitatem ostendit.

Eduxit ergo Dominus ex hac spirituali Aegypto, ex tenebricofo sæculo, vt ipse nobis esset in Deũ, ex quo illud sine dubio cõsequitur, vt nos simus populus Dei. Omnes quidem fideles sunt populus Dei, quis id neget? quia & eius fidem profitentur, legem suscipiunt, & mädata, aut opere (quod omnes facere debent) aut saltem professione, & obligatione custodiunt. Sed religiosi præ omnibus sunt peculiaris populus, quem elegit Dominus in hæreditate sibi. Ille est populus, quem inuenit in terra deserta, in loco horrois, & vastæ solitudinis. Et constituit eum super excelsum terram, vt comederet fructus agrorum, vt sugeret mel de petra, oleumque de saxo durissimo. Nam sæculũ terra deserta est, & ceu eremus quidã (vt iam diximus) omnis boni, & spiritualis commoditatis indiga. Terra autem excelsa est vita spiritualis, quam religiosus statim proficitur. Vnde Hugo Victorinus rectè ait: Terra Israël dicitur excelsa, quia vita spiritualis per virtutum eminentiam ad cœlestia bona contemplanda, sublimiter est exaltata. Quæ expectat pluuiam de cœlo, id est, gratiam à Deo. Quã quoque Dominus Deus promissit, & semper inuisit, quia quid in ipsa agatur, diligèter attendit, & ei gratiam ad maiora bona peragenda misericorditer tribuit. In hac ergo terra Dominus populum istum suum, id est religiosos, constituit, vt huius vitæ professione se non tantum, vt alij fideles, ad sortem Domini pertinere fateantur.

Quid autem dicit Dominus, cũ istos ad statum religiosũ inuitat? Certè illud, quod dixit filiis Israël. Et assumã vos mihi in populum, & ero vester Deus, & scietis, quod ego sum Dominus Deus vester, qui eduxerim vos de ergastulo Aegyptiorum, & induxerim in terram, super quam leuauit manum meam, & dabo eam vobis possidendam. Ego Dominus. Assumit eos in populum suum, quia maiori dilectione profecit, & specialiori prouidentia custodit. Est eorũ Deus, quia benignissimè se totũ religiosis tradidit, & omnia numera Patris, magistri, defensoris erga illos exercet. Vnde experimento discit, qua ratione ille, qui est omnĩũ Dominus impensũ iuuet, teneriũ amet, potentiũ defendat, quos mũdos odit, & derelinquit. Eductis eos de ergastulo Aegyptiorũ. Sacculum hoc nomine infami compellans. Nam (vt inquit Beda) ergastulum Aegyptiorũ tẽtationes huius mũdi significat, seruitus eiusdẽ, seruitutẽ dæmoniorum, de quibus sancti in brachio excelso, id est in Dei potestate, vel in filio liberantur. Et inducit in terram, super quam leuauit manum suam: hoc est, in vitam religiosam, quam illis, tamquam ingens beneficium promiserat, & super quam affert manũ potètiæ suæ, vt sit tamquam in fasciculo viuientium custodita. Hanc dat illis possidendam, in qua omnia prælidia ad perfectionem acquirendam necessaria possideat.

Quid autè ait illis, cũ inuitati responderet, & statum istam colèdũ suscipiũt? Sanè illud, quod in Psalmo scriptũ est. Audi populus meus, & cõtestabor tibi: Israël si audieris me, non erit in te Deus recens, neq; adorabis Deũ alienũ. Ego enim sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Aegypti; dilata os tuũ, & implebo illud. Qua voce, nõ vtĩq; sed cũ magna obtestatione iubet illis, ne in rebus creatis suũ amorẽ constituent, eãve in propriũ cor, vtĩq; Dei domiciliũ

ingredi

Dionysius de diuin. no. min. c. 12.

Abac. 1. 13.

Chryost. de viis locis Matt. ho. 9.

Deut. 32. 9.

Deut. 32. 10.

Hugo ser. 21.

Exod. 6. 7.

Exod. 6. 6. Beda in Exod. 6.

Psal. 80. 9.

Tm
13.
11.

ingredi permittant, sed se quotidie terrenis affectio-
nibus magis euacuent, sinumq; metis celestiu rerum
desideriis dilant, vt donis, ac muneribus implea-
tur. Et quidem licet horrendum vniuersis homini-
bus esse debeat idola colere, id est, contēpro Deo,
creaturas contra eius præcepta diligere, tamē mul-
tō detestabilis erit, si sanctus iste populus Dei tam
immane crimen admittat. Quare illi in Deuterono-
mio horū idolorū deletio, cum magna asseueratio-
ne præcipitur. Aras (ait Moyses) eorū subuertite, &
confringite statuas, lucosque succidite, & sculptilia
comburite. Quia populus sanctus es Domino Deo
tuo. Te elegit Dominus Deus tuus, vt sis ei populus
peculiaris de cunctis populis, quæ sunt super terrā.]
Quid est aras idolorum subuertere, nisi materias vi-
tiorum excindere? Quid statuas confringere, nisi fle-
tu, & compunctione illicitas actiones diluere? Quid
lucos succidere, nisi affectus, & passiones cohibere?
Quid sculptilia comburere, nisi igne sancti amoris
secularium actuum memoriam, recordationemque
eremare? Hæc faciat populus sanctus, & populus pec-
uliaris, qui Deo se totum addixit. Ad hoc enim
vocatus est, vt ab aliis gentibus segregatus, soli Deo
vacet, & sola diuina ac celestia concupiscat.

Dent. 7. 5.

I. a. 62.

10.

Quid tandem ait Dominus, cum religiosi viam
huius mortalitatis absoluunt? Illud profectō Isaiæ:
Transite, transite portas. præparate viam populo.
planum facite iter, eligite lapides, & eleuate signum
ad populos.] Alij namque fideles, qui inter mun-
danas occupationes, & possessionem temporalium
diuina mandata custodiunt, ingrediuntur quidem
portas felicitatis, sed in ingressu examinantur, an
habeant cor mundam, & incoquinatum, quod
solum intrabit in regnum cælorum: At cum reli-
giosus ad ianuam adest, religiosus, inquam, qui non
solum habitum monachalem gestauit, sed vitam re-
ligiosam tenuit, audit à Domino, quasi iam in hoc
mundo probatus, vt liberet, & absque vilo impedi-
mento ingrediatur portas illius Ierosolymæ num-
quam peritura. Neque enim est ex indicandis, sed
ex iudicibus (vt Augustinus ait) qui sessuri sūt super
sedes duodecim iudicantes duodecim tribus Israël.
Æquum autem est, vt despectioni rerum tempora-
lium, religiosæ professioni, vitæ in omni sanctita-
te actæ, & (quod amplius est) diuine promissioni, qua
Deus istum ad iudiciariā extulit dignitatem, aliquis
honor deferatur. Hoc verò esse religiosorū priuile-
gium, quæ Angelis dicuntur sequentia verba demō-
strant. Illis namque præcipit Dominus, nō vt impe-
diant, sed vt parent viam populo introeunti, planum
iter ostendant, scopolos offensionis tollant, & veluti
accessa face inter mortis tenebras, semitas æternita-
tis commoñstrent.

Aug. Epi-
stola 89.
4. 4.

Psal. 17.
45.

Bern. ser-
40. ex par-
uulis.

Ecc. 17.
6.
Psal. 22.
2.

Cum autem Dominus viros istius dilecti populi,
nimirum religiosos, ad antiquos patres collegerit, &
ad suam regiam vocauerit, de fidelissimis eorum
obsequiis, quibus propter ipsum omnia, & se ipsos
quoque reliquerunt, coram Angelis gloriabitur. Di-
cet enim illud Dauidis: Populus, quem non cognoui,
seruiuit mihi, in auditu auris obediuit mihi.] Ates
forsitan scire quis sit iste populus, quem non nouit
Dominus? Audi igitur Bernardum. Qui verò non
cognoscuntur, & cognoscant, pauperes sunt volun-
tarij, quos nec tribulatio, nec angustia, nec alia que-
cūque pericula possunt separare à charitate Dei. Et
hi nimirum multis modis probantur, aduersis, durisq;
fatigantur tribulationibus, sicut scriptum est: Vasa fi-
guli probat fornax, & homines iustos tentatio tribu-
lationis.] Ex quorum itē persona loquitur Psalmus:
Deus, Deus meus respice in me quare me dereliqui-

sti? Numquid non incogniti videntur, qui orant, vt
respiciantur? Verum tamen licet derelicti videantur,
ipsi tamen Deum cognoscunt, & ex persona cogno-
scentium statim in eodem Psalmo subinfertur: Deus
meus clamabo per diem, & non exandies, & nocte,
& nō ad insipientiam mihi.] De his ergo vox diuina
dicit: Populus quem non cognoui seruiuit mihi.] Ac
si aperte diceret Angelis suis, Quid si vos mihi serui-
tis, quos felices facio; quādoquidē illi mihi seruiūt,
quos in sua paupertate derelinquo? Et quid si vos
mihi obeditis, qui faciē meā videris, cum & illi obe-
diāt, qui me tantam audiunt, & nō vident? Religio-
si itaque, qui voluntariā paupertatem amplectuntur,
in populo à Deo nō cognito numerantur, quia nec-
dum eius felici conspectu perfruuntur, & quia cum
humilis commodis carere videantur, mūdani iudi-
cant eos à Domino nō cognosci. Et tamen Dominus
huius incogniti populi obsequia in omnē æternita-
tē est corā Angelis laudaturus, vt qui in mundo tē-
porale præmium non receperunt, cumulatorē lau-
dationē in cælis recipiāt. Hic ergo est finis religiosæ
vocationis, hic scopus beneficiorū, quæ in vocatio-
nis gratia cōtinentur. hæc destinatio omnī quos in
vita religiosa sustinemus laborū, vt scilicet Dominus
speciali prouidētia sit Deus noster, & nos vitæ sãcti-
monia firmus dilectus populus Dei, propter hunc fi-
nem curas sæculi, & occupationes mūdanas abieci-
mas, cuius assequutio ad eō cordi vobis esse debet, vt
propter illam non vereamur omnia temporalia, imō
si opus fuerit, & ipsam vitam impendere. Quod sanē
Prosper Regiis Episcopus, hæc sententia monuisse
videtur. Et ideo, quæ nulla corporeæ necessitatis cura
solicitat, nulla occupatio domesticæ solitudinis
inquietat, nullus litigator infestat, nullus calūniosus
exagitat. qui alia curare debet harū molestarum,
& his similibus liber, nisi vnde ad meliora proficiat,
vnde vitæ suæ profectibus quotidianis immineat,
virtutes augeat, & pro carnalibus, quæ contempsit,
spiritualia bona possideat. In his de diuinitus adiutus
exerceat, ea semper amplectatur, ac diligat, & nō so-
lū aliis delectationibus suis, sed etiā ipis suæ carnis
cruciatib⁹ anteponat, vt qui nihil sibi reliquit, quod
formidaret amittere, ea pro quibus, omnia, quæ ha-
bebat abiecit, tanta firmitate fidei retineat, vt si ne-
cesse fuerit, pro eis liberent suū corpus impendat.]

Si hæc ita sunt, quæ dementia est, post tale bene-
ficium susceptum, post tam perfectum statum præ-
tium omnium, quæ possidebamur comparatum, fru-
strari finem, cuius gratia, & nos Deus hoc eximio
dono cumulauit, & mūdanas occupationes e cordi-
bus nostris eiecit? Quæ infania erit ea vilia, & nul-
lus pretij concupiscere, quæ reliquimus, ea inutilia
& noxia querere, quæ speruimus, pro his puerilita-
tibus laborare, quas aflatu diuino spiritu cōculcaui-
mus? Ridemus illos inertes, atque ignaues Israëlitas
ab Ægypto mirabiliter liberatos, qui de reditu in
terram captiuitatis, ac de reuersione tractabant, qui
infamem seruitutem affectantes, dicebant: Vitam
mortui essemus in Ægypto, & non in hac vasta sol-
itudine, vitam pereamus, & non inducat nos Do-
minus in terram istam, ne cadamus gladio, & vxores,
ac liberi nostri ducantur captiui. Nonne melius
est reuerti in Ægyptum? Et iterum, Moyses, & Aa-
ronem accusantes, ita clamabant: Vitam mortui
essemus per manū Domini in terra Ægypti, quando
sedebamus super ollas carniū, & comedebamus
panem in saturitate, cur induxistis nos in desertum
istud, vt occideretis omnem multitudinem famē?]
Quāto magis ridendi sumus nos qui saculo nequā
erepti, & in sanctam religionem introducti, non

Prop. lib.
2. de vita
contempl.
c. 16.

Nu. 14.
2.

Exod. 16.
3.

solum de reuersione tractamus, sed cogitatione in saeculum, sed desiderio, sed occupatione redimus? An non est, redire ad saeculum, mundanos honores & dignitates ambire? Corporis delicias, & voluptates consecrari? Aurum, argentum, & pretiosam suppellectilem possidere? Vincula obedientiae rumpere, & iugum propriae abnegationis detrectare? An non est redire ad saeculum, auerfari diuina colloquia, lectionem fugere, cella secreta abominari, & in negotiis mundanis tempus consumere, ac vanis colloquutionibus ora laxare? Certè, qui ita viuunt, vitam religiosam deserunt, Aegyptum repetunt, & in saeculum, quod reliquerant, reuertuntur.

Nu. 14.
2.
Ibid. 29.

Basil. in
orat. 21.
de salutari-
tate.

lib. vita
emph.

Isti de mutatione status poenitentes dicunt, si non ore, corde tamen, & animo: Vtinam mortui essemus in Aegypto. Et illam terribilem Dei comminationem audiunt. Viuo ego, ait Dominus: Sicut loquuti estis, audiente me, sic faciam vobis. In solitudine hac iacebunt cadauera vestra. Audiunt, & experiantur; nam in quam virtutum solitudine vitam finiunt, & post multos annos religionis, cum animo irreligioso, aut plane mundano, ex hac vita migrantes, praemium religiosorum non recipiunt. Hoc grauissimis verbis expendit Basilius. Est autè (inquit) spectaculum omni commiseratione dignum, inedia multa perpeffa, seuerissima educatione perlata, tot precibus factis, tot lachrymis profusis, annis viginti, aut triginta castitate custodita: tandem propter animi segnitiam, negligentiamque omnibus spoliari, ac denudari rebus, & eum, qui praecipua Domini religiose seruauit, simile effici mercatori locupleti, qui copia mercium elatus, cum iam nauis ipsius maria periculossima vento secundo emensa esset, ad ipsum portum nauis elisa, omnibus simul priuatus conspicitur. O quam verè haec dicta sunt: religiosus enim mundum fugiens, & domum religionis ingrediens, ex procella, & tempestate maris euasit, & portum tutum, ac tranquillum tenuit, ex quo facilis est in terram aeternitatis, & ciuitatem caelestem ingressus. Interim autem, dum haec profectio conceditur, in portu religionis manens, aliqua sustinet, vt vigilias, vt ieiunia, & alia huiusmodi, corpori quidem aduersa, sed animo vehemèter vtilia, quae digna sunt praemio numquam perituro. Haec verò omnia religiosus dilapidat, & in ipso beatitudinis portu periclitatur, si vitia non deserat, si animum saecularem non exuat, & occupationes mundanas admittat. Conuenit igitur (& simili, ac verbis vtemur eiusdem Basilij) vt quem admodum, qui in balneum ingrediuntur, vestimentis se omnibus denudant, ita & qui colenda pietatis causa ad solitariam, vel religiosam vitam accedunt, omni rerum vitae huius materia exuti, genus vitae, quod est secundum philosophiam, ingrediantur. Hoc enim vitae genere praeteritas maculas lauant, & adipiscuntur animi puritatem, sine illo verò, non merita, sed noua onera debitorum conquirunt.

Basil. de
institus.
monach.
serm. 2.

14.

16.

Religiosos hunc praestantissimum finem non assequi, habitum monachalem gestando, sed vitam spiritualem agendo.

CAPVT XXXII.



OGNOCERE hunc finem religiosae vocationis tanti momenti est, vt necesse sit, ignorantiae & imbecillitati quorundam religiosorum consulere, atque eum exquisitiùs declarare. Putat enim

A nonnulli (ni fallor) se ad scopum religiosae professionis peruenisse, & populi Dei nomen, ac meritum acquirisse, cum primum habitum religiosum induunt, necdum mente mutata, nec indumentis veteris Aedae, hoc est, prauis affectibus, ac vitii exuti. Quod non ita esse facillimum erit comprobare. Nam religiosa vita non est corporis indumentum, sed status animi vniuersarum virtutum exercitatione perfectus: Non est ergo religiosus opere, & merito, qui tantum vestem monachalem, seu religiosam induit, sed qui ad virtutis normam mores suos, actusque componit. Egregie enim ait sanctus Ephrem, religiosorum magister peritissimus: Non putatis, in cingulo ac veste longa consistere perfectionem monachi, aut in co salutem positam, quod mudas ac nitidas manus habeas, aut quod bene disertus sis, quodque Scripturas interpretaris, aut quod capite incedas abraha, comave nutrias, licet enim proportionem respondentem, congruentisque virtutes desint. Haec autem non vt deprimam habitum, eique detrahiam, dico, quod absit, sed vt habitui, mores, & opera congruere debere demonstrè. Nam habitus absque operibus, nihil est. Et verissimè. Sicut enim fieri non potest, vt vnus, atque idem homo, vno atque eodem tempore sapiens sit, & ignorans, studiosus, & vitii corruptus, tristis, & laetus, diues, & pauper: Ita impossibile est, vt simul sit religiosus, atque mundanus. Neque enim minus distant, religio, & saeculum: mores religiosi, & mundani, quam alia quaelibet opposita, atque contraria. Ille autè, qui solus de religionis habitu gloriatur, neque habet vitam indumento conformem, mundanus est: igitur (quidquid sit de statu, & obligatione) virtute, & sanctitate religiosus non est, imò mundanus, tantò vilior, & contempibilius, quanto sub religionis habitu, & monastica professione, mores habet tantae dignitati discordes. Est velut histrio indumento regis indutus, vt cornus cygni alis, & plumis ornatus, & velut lupus ouium pelle contextus. Iste talis non est cur dilecto populo Dei se ipsum annumeret, quia licet in externa veste ad eum pertinere videatur, sed vita ad saeculum pertinet, & ab hoc nobilissimo populo, actione, & moribus longe distidet. O quam aptè de illo, ac de sui similibus dicemus illud Bernardi. Vereor ne multi se profiteantur de populo Dei, quos tamè ipse non habet pro populo suo. Vereor ne plerisque, qui quasi in populo eius religiosiores esse videntur, ipse aliquando dicat: Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est à me. Nouit enim Dominus Iesus, qui sunt eius, nouit, & quos elegerit à principio. Quid me vocatis (ait) Domine Domine, & non facitis, quae dico? Vt autè cognoscamus vitam & mores esse, quae nos huic populo annumeret, statim subiicit. Vis scire an pertineas ad populum eius, vel potius vis esse de populo eius? Fac, quae dicit Iesus, & computabit te in populo suo. Fac, quae iubet in Euangelio Dominus Iesus, quae iubet in lege & prophetis, quae iubet per ministros suos, qui sunt in Ecclesia, obtempere ei, vicarijs prepositis tuis, non tantum bonis, & modestis, sed etià dyscolis, & disce ab ipso Iesu, quia mitis est, & humilis corde, & eris de beato populo eius, quae elegit in hereditate sibi. Eris de laudabili populo eius, quae dominus exercituum benedixit, dicens: Opus manuum mearum tuarum, haereditas mea Israël. Liqueat ergo, professione vitae perfecta populo nos Domini adiungere, & religiosos actus, non solà vestè, iustorum cetui copulare.

Ephrem.

Illis sane actionibus finem nostrae vocationis consequimur, (vt scilicet Dominus sit noster Deus, nos autè eius dilectus & peculiaris populus,) quarum gratia nos ipse vocauit, & à periculis saeculi in securitatem religionis adduxit. Ista verò non sunt tantum

Bern. de
sup. Miss.

Matth. 25.
8.

Luc. 6. 46.

Matth. 23.
29.